

Chuyên đề:

NHẬN DIỆN, SỬ DỤNG THIẾT BỊ SỐ CƠ BẢN

Hướng dẫn toàn diện giúp người mới bắt đầu tự tin sử dụng máy tính, thiết bị số một cách hiệu quả và an toàn. Từ những kiến thức cơ bản nhất đến các kỹ năng thực hành cần thiết trong cuộc sống hiện đại.

SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TỈNH QUẢNG NGÃI

Quảng Ngãi, năm 2025

TẠI SAO CẦN HỌC SỬ DỤNG MÁY TÍNH?

Kết nối với thế giới

- Máy tính là cánh cửa mở ra vô số cơ hội trong thời đại số. Khi bạn thành thạo máy tính, bạn có thể dễ dàng cập nhật tin tức mới nhất, tìm hiểu kiến thức khoa học, tham gia các khóa học trực tuyến, và kết nối với bạn bè, gia đình khắp nơi trên thế giới.
- Đặc biệt trong bối cảnh làm việc từ xa ngày càng phổ biến, việc biết sử dụng máy tính thành thạo sẽ mở ra nhiều cơ hội việc làm mới và giúp bạn không bị bỏ lại phía sau trong cuộc cách mạng công nghệ.

Tự tin và sẵn sàng

- Học sử dụng máy tính không chỉ là việc nắm vững các thao tác kỹ thuật, mà còn giúp bạn xây dựng sự tự tin khi đối mặt với công nghệ. Khi bạn hiểu rõ cách thức hoạt động của máy tính, bạn sẽ không còn cảm thấy lo lắng hay bối rối khi sử dụng các thiết bị công nghệ khác.

NHẬN DIỆN CÁC LOẠI THIẾT BỊ

Máy tính để bàn

Kích thước lớn, hiệu năng cao, dễ nâng cấp. Phù hợp cho công việc văn phòng và thiết kế chuyên nghiệp.

Máy tính xách tay

Nhỏ gọn, có pin tích hợp, dễ mang theo. Tích hợp tất cả trong một thiết bị duy nhất.

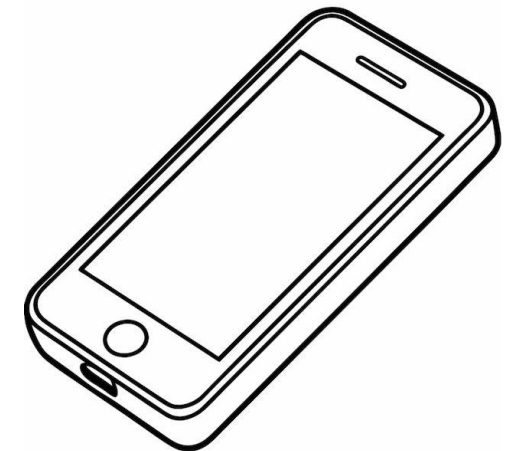
Máy tính bảng

Rất nhỏ nhẹ, màn hình cảm ứng. Hoàn hảo cho việc đọc, xem phim và giải trí.

Điện thoại thông minh

Màn hình cảm ứng lớn, kết nối Internet, sử dụng ứng dụng đa dạng và nhiều chức năng khác.

BỘ PHẬN BÊN TRONG MÁY TÍNH

01. CPU - Bộ xử lý trung tâm

Được coi là "bộ não" của máy tính, chỉ đạo và xử lý mọi hoạt động. Intel Core i5 và AMD Ryzen 5 rất phù hợp cho sử dụng hàng ngày.

02. RAM - Bộ nhớ truy cập

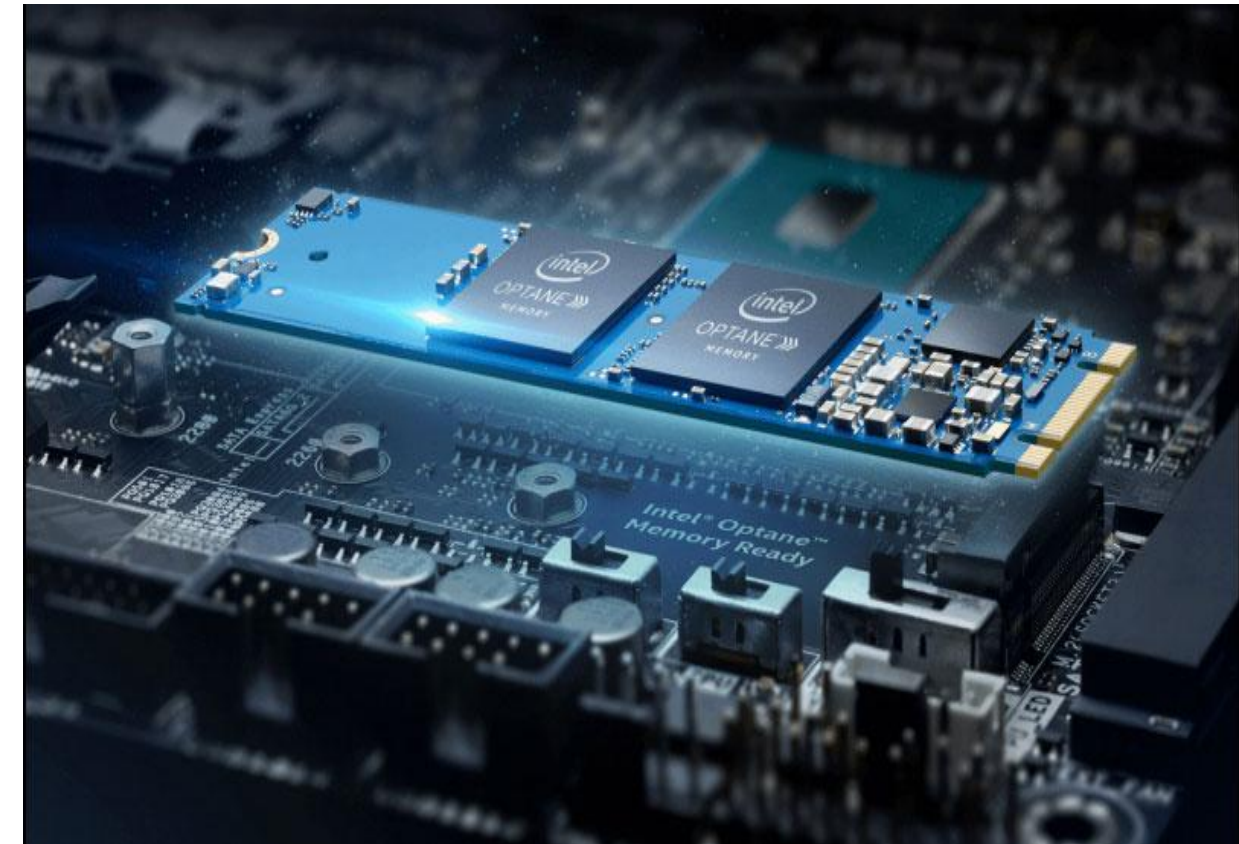
Bộ nhớ ngắn hạn giúp máy xử lý nhiều tác vụ cùng lúc. Khuyến nghị tối thiểu 8GB RAM cho sử dụng hàng ngày.

03. Ổ Cứng - Lưu trữ dài hạn

Lưu trữ dữ liệu lâu dài. SSD có tốc độ nhanh hơn nhiều so với HDD truyền thống

04. Bo mạch chủ - trung tâm kết nối

Bảng mạch chính kết nối tất cả các bộ phận của máy tính lại với nhau.

Hiểu được các bộ phận bên trong giúp bạn chọn mua và bảo trì máy tính hiệu quả hơn.

THIẾT BỊ NGOẠI VI CẦN THIẾT

Màn hình

Hiển thị thông tin và hình ảnh. Độ phân giải càng cao (Full HD hoặc 4K) thì hình ảnh càng sắc nét và rõ ràng.

Bàn phím

Nhập chữ, số và ký tự để giao tiếp với máy tính. Là công cụ chính để tạo ra các văn bản và lệnh.

Chuột máy tính

Di chuyển con trỏ và tương tác với giao diện. Giúp bạn chọn, mở và thao tác với các đối tượng trên màn hình.

Máy in

In văn bản và hình ảnh ra giấy. Có hai loại chính: máy in phun (màu chất lượng cao) và máy in laser (nhanh, sắc nét).

Máy quét

Chuyển đổi tài liệu vật lý sang định dạng số. Giúp bạn lưu trữ và chia sẻ tài liệu dễ dàng hơn.

CÁCH BẬT MÁY TÍNH ĐÚNG CÁCH

Kiểm tra kết nối

Đảm bảo máy tính và màn hình đã được cắm vào nguồn điện chắc chắn. Kiểm tra tất cả dây cáp kết nối.

Nhấn nút nguồn

Tìm nút có biểu tượng . Trên máy để bàn thường ở mặt trước, laptop có thể ở cạnh bên hoặc trên bàn phím.

Đăng nhập hệ thống

Nhập mật khẩu, mã PIN hoặc sử dụng vân tay/nhận diện khuôn mặt để truy cập vào hệ điều hành. (đối với trường hợp có cài đặt mật khẩu)

 Lưu ý quan trọng: Không bao giờ tắt máy bằng cách rút phích cắm điện đột ngột khi máy đang hoạt động, vì điều này có thể làm hỏng dữ liệu và hệ thống.

CÁCH TẮT MÁY AN TOÀN

1

Lưu và đóng ứng dụng

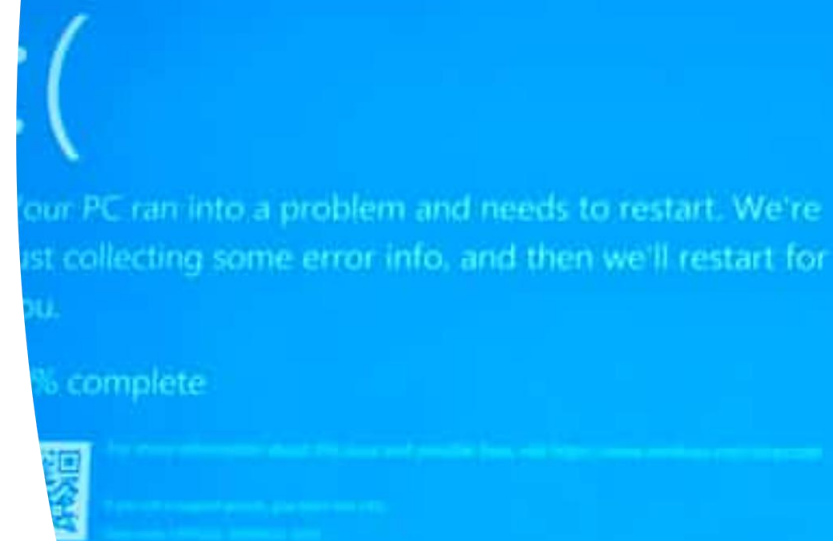
Lưu lại tất cả công việc (Ctrl + S) và đóng các ứng dụng bằng nút "X" ở góc trên cửa sổ.

2

Thực hiện tắt máy đúng cách

Windows: Nút Start → Biểu tượng Power → Shut down
MacOS: Biểu tượng Apple → Shut Down

Tắt máy đúng cách giúp bảo vệ dữ liệu và kéo dài tuổi thọ thiết bị. Luôn đợi máy tắt hoàn toàn trước khi rút dây nguồn.

LÀM QUEN VỚI MÀN HÌNH DESKTOP

Màn hình nền (desktop)

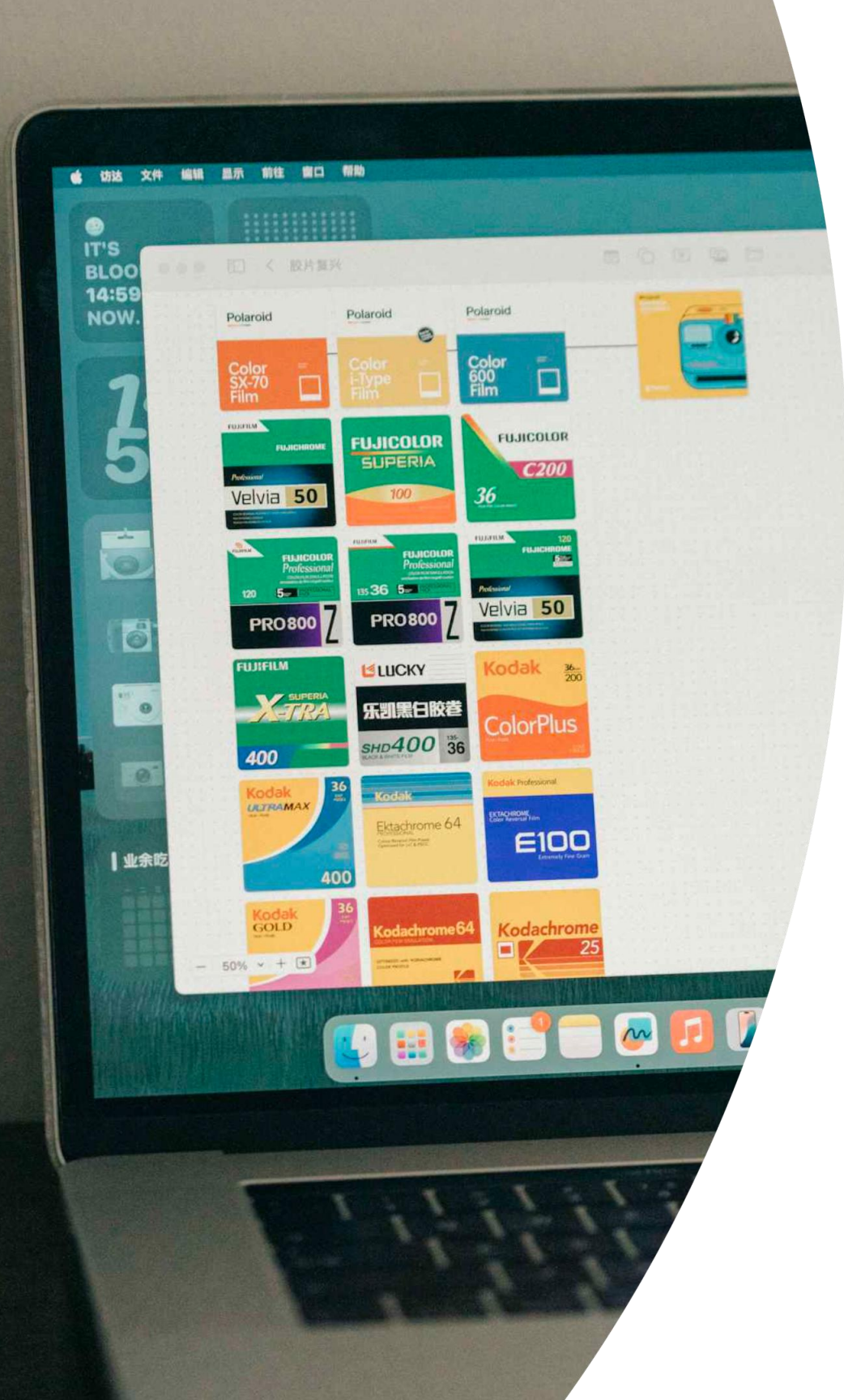
Màn hình đầu tiên sau khi đăng nhập, nơi chứa các biểu tượng và thanh tác vụ. Đây là không gian làm việc chính của bạn.

Biểu tượng (Icon)

Hình ảnh nhỏ đại diện cho chương trình, tệp tin hoặc thư mục. Nhấp đúp chuột trái để mở ứng dụng.

Thanh tác vụ (Taskbar)

Thanh ngang ở dưới màn hình, hiển thị ứng dụng đang chạy, nút Start và thông báo hệ thống.

SỬ DỤNG BÀN PHÍM HIỆU QUẢ

- **Enter (Return)**
Xuống dòng mới hoặc thực hiện lệnh
- **Spacebar**
Tạo khoảng trống giữa các từ
- **Shift**
Viết hoa hoặc gõ ký tự phụ (Shift + 2 = @)
- **Caps Lock**
Bật/tắt chế độ viết hoa liên tục
- **Backspace**
Xóa ký tự bên trái con trỏ
- **Delete**
Xóa ký tự bên phải con trỏ
- **Esc (Escape)**
Thoát khỏi menu hoặc dừng hoạt động

Làm quen với các phím cơ bản giúp bạn thao tác nhanh chóng và hiệu quả hơn khi sử dụng máy tính.

THAO TÁC VỚI CHUỘT VÀ TOUCHPAD

Thao tác chuột cơ bản

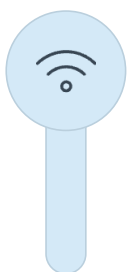
- **Click trái:** Chọn đối tượng
- **Double-click:** Mở tệp/ứng dụng
- **Click phải:** Mở menu tùy chọn
- **Drag & Drop:** Kéo và thả đối tượng
- **Scroll:** Cuộn trang lên/xuống

Thao tác touchpad laptop

- **Vuốt 1 ngón:** Di chuyển con trỏ
- **Chạm 1 ngón:** Click trái
- **Chạm 2 ngón:** Click phải
- **Vuốt 2 ngón:** Cuộn trang
- **Pinch:** Phóng to/thu nhỏ

Thành thạo chuột và touchpad giúp bạn tương tác với giao diện máy tính một cách tự nhiên và hiệu quả.

KẾT NỐI INTERNET QUA WI-FI

Tìm biểu tượng mạng

Windows: Góc dưới phải thanh tác vụ **MacOS:** Góc trên phải màn hình

Chọn mạng Wi-Fi

Danh sách mạng khả dụng sẽ hiện ra. Chọn mạng bạn muốn kết nối.

Nhập mật khẩu

Nếu mạng được bảo mật, nhập mật khẩu và chọn Connect/Join.

Kết nối Wi-Fi ổn định là bước đầu quan trọng để truy cập thế giới Internet và sử dụng các dịch vụ trực tuyến.

KẾT NỐI INTERNET TRÊN ĐIỆN THOẠI

Kết nối Wi-Fi

01. Mở Cài Đặt

Tìm ứng dụng Settings trên điện thoại

02. Chọn Wi-Fi

Bật Wi-Fi và xem danh sách mạng

03. Kết Nối

Chọn mạng và nhập mật khẩu

Kết nối dữ liệu di động

01. Kiểm tra sim

Đảm bảo có thẻ SIM và gói cước

02. Vào cài đặt

Tìm mục Mạng di động/Cellular

03. Bật dữ liệu

Kích hoạt Mobile Data/Cellular Data

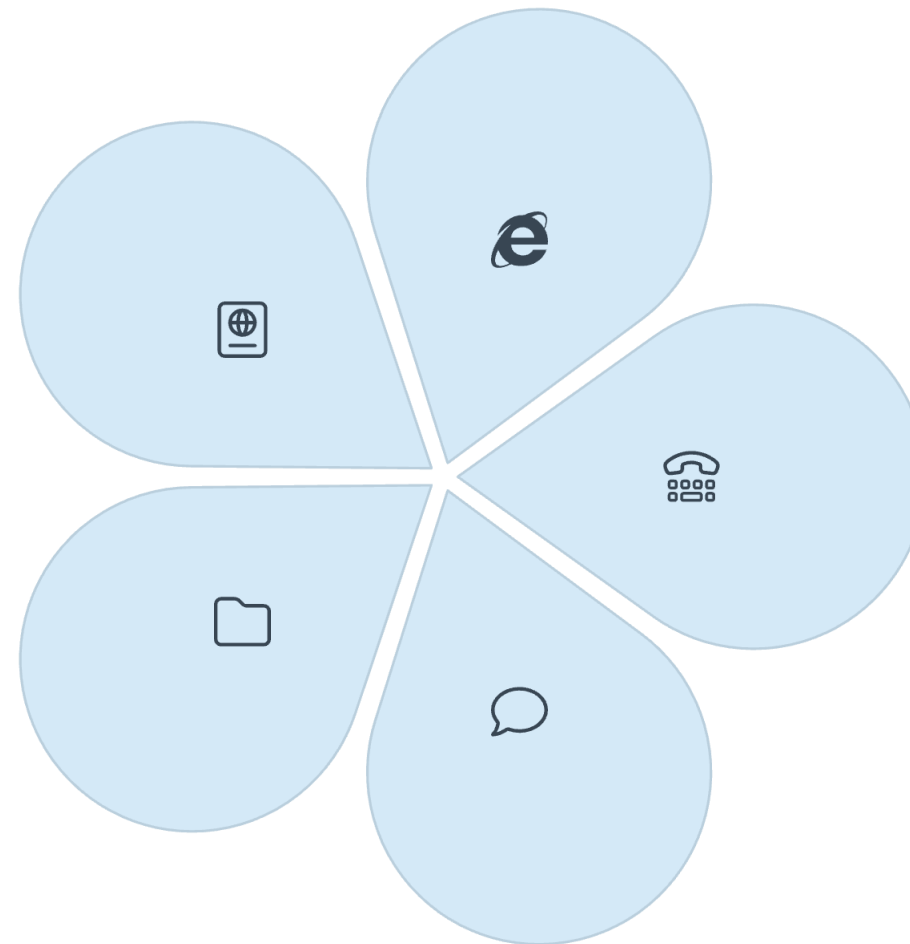
CHỨC NĂNG CƠ BẢN CỦA MÁY TÍNH

Soạn thảo văn bản

Microsoft Word, Excel, PowerPoint cho công việc văn phòng chuyên nghiệp

Quản lý tệp

Tổ chức, lưu trữ và sao chép dữ liệu hiệu quả

Truy cập internet

Duyệt web, tìm kiếm thông tin, xem video trực tuyến

Giao tiếp

Email, mạng xã hội, gọi video với gia đình bạn bè

Giải trí

Xem phim, nghe nhạc, chơi game thư giãn

Máy tính là công cụ đa năng giúp bạn thực hiện nhiều công việc từ cơ bản đến phức tạp, nâng cao hiệu quả làm việc và chất lượng cuộc sống.

ĐIỆN THOẠI THÔNG MINH – TRỢ THỦ ĐẮC LỰC

100%

Kết nối liên tục

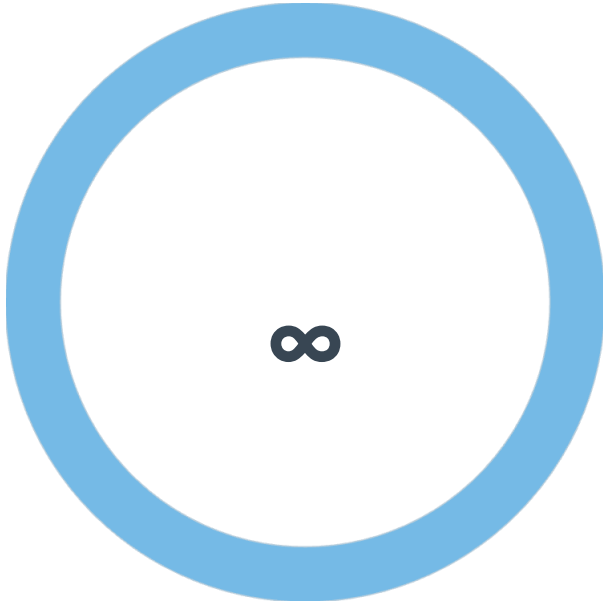
Internet, mạng xã hội, email mọi lúc mọi nơi qua Wi-Fi hoặc dữ liệu di động

24/7

Tiện ích hàng ngày

Xem giờ chính xác, báo thức thông minh và định vị GPS tìm đường

∞

Ứng dụng vô hạn

Hàng triệu ứng dụng từ App Store và Google Play Store cho mọi nhu cầu

Điện thoại thông minh không chỉ để gọi điện và nhắn tin, mà còn là thiết bị chụp ảnh, quay video chất lượng cao và cửa ngõ kết nối với thế giới số.

ĐIỀU CHỈNH CÀI ĐẶT WINDOWS

Mở Settings: Nút start → biểu tượng bánh răng cửa

1

Cài đặt màn hình

Settings → **System** → **Display** Điều chỉnh độ sáng, kích thước chữ và độ phân giải để phù hợp với mắt bạn.

2

Ngày giờ & Ngôn ngữ

Settings → **Time & Language** Cài đặt múi giờ Việt Nam (UTC+07:00) và thay đổi ngôn ngữ hiển thị.

3

Cá nhân hóa giao diện

Settings → **Personalization** Thay đổi hình nền, màu sắc theo sở thích cá nhân.

4

Quản lý ứng dụng

Settings → **Apps** Cài đặt từ Microsoft Store hoặc gỡ bỏ ứng dụng không cần thiết.

ĐIỀU CHỈNH CÀI ĐẶT MACOS

Truy cập system settings

Nhấp biểu tượng Apple → System Settings để mở cửa sổ cài đặt chính

Cài Đặt Màn Hình

Displays: Điều chỉnh độ sáng tự động hoặc thủ công, chọn độ phân giải tối ưu

Thời gian & ngôn ngữ

General → Date & Time và Language & Region để cài đặt múi giờ và ngôn ngữ Việt Nam

Thay đổi hình nền

Wallpaper: Chọn từ thư viện có sẵn hoặc sử dụng ảnh cá nhân

MacOS có giao diện trực quan, việc tùy chỉnh cài đặt giúp bạn có trải nghiệm sử dụng thoải mái và hiệu quả nhất.

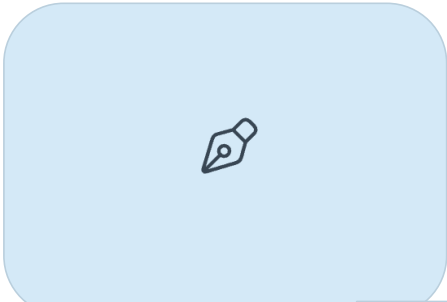
QUẢN LÝ THƯ MỤC VÀ TỆP TIN

Tạo cấu trúc thư mục

Thư mục chính

Tài liệu, hình ảnh, âm nhạc, video

Thư mục con

Chia nhỏ theo thời gian hoặc chủ đề

Thư mục tạm

Cho các tệp cần xóa sau này

Quy chuẩn đặt tên

- **Sử dụng từ khóa:** Mô tả rõ nội dung
- **Thêm ngày tháng:** Sắp xếp theo thời gian
- **Tránh ký tự đặc biệt:** Chỉ dùng chữ, số, _ hoặc -

Ví dụ :Bao_cao_Quy_1_2024.docx;
Hinh_anh_gia_dinh_01.jpg

Tổ chức thư mục khoa học giúp bạn tìm kiếm thông tin nhanh chóng và quản lý dữ liệu hiệu quả. Hãy sao lưu dữ liệu quan trọng thường xuyên.

AN TOÀN KHI SỬ DỤNG THIẾT BỊ

An toàn về điện

Sử dụng ổ cắm chất lượng, không cắm quá nhiều thiết bị. Luôn dùng sạc chính hãng để tránh nguy cơ cháy nổ và bảo vệ pin.

An toàn cháy nổ

Đặt thiết bị trên bề mặt cứng, thoáng mát. Không để laptop trên giường vì cản trở tản nhiệt, không đặt gần nguồn nhiệt cao.

Bảo vệ sức khỏe

Ngồi đúng tư thế, lưng thẳng, màn hình ngang tầm mắt. Nghỉ 30 phút mỗi lần, đi lại và nhìn xa để thư giãn mắt.

Sử dụng thiết bị đúng cách không chỉ bảo vệ máy móc mà còn đảm bảo an toàn cho sức khỏe của chính bạn.

XỬ LÝ SỰ CỐ THƯỜNG GẶP

Máy không bật nguồn

1

Nguyên nhân: Lỏng dây cắm, ổ cắm hỏng, pin hết

Khắc phục: Kiểm tra kết nối điện, thử ổ cắm khác, sạc laptop và chờ

2

Máy bị treo

Nguyên nhân: Quá nhiều chương trình, lỗi phần mềm, nhiệt độ cao

Khắc phục: Chờ vài phút → Ctrl+Shift+Esc → Đóng ứng dụng treo → Khởi động lại

Internet chậm

3

Nguyên nhân: Quá nhiều tab, mạng yếu, cache đầy

Khắc phục: Đóng tab không cần → Khởi động lại router → Xóa cache trình duyệt

Biết cách xử lý sự cố cơ bản giúp bạn tự tin hơn khi sử dụng thiết bị và tiết kiệm thời gian, chi phí sửa chữa.

BẮT ĐẦU HÀNH TRÌNH SỐ CỦA BẠN

21

Thế kỷ

Kỹ năng số là yêu cầu
của thời đại mới

365

Ngày

Lợi ích từ kỹ năng số
mỗi ngày trong năm

∞

Cơ hội

Vô hạn khả năng mở ra
từ công nghệ

"Hành trình nghìn dặm bắt đầu từ một bước chân. Hôm nay, bạn đã có những kiến thức cơ bản để tự tin bước vào thế giới số. Hãy thực hành từng ngày và khám phá những điều tuyệt vời mà công nghệ mang lại!"

Chúc bạn thành công trên con đường làm chủ công nghệ! 🌟

